

ЙОФАН Борис Михайлович (16(28). 04. 1891, Одеса — 10. 03. 1976, Москва) — архітектор. Нар. арх. СРСР (1970). Сталінська премія (1941). Державні нагороди. Закін. Одес. художнє училище (1911), Вищий інститут красних мистецтв (1916) та школу інженерів (1919) у Римі. 1911–13 працював помічником арх. О. Таманяна та свого брата Д. Йофана у С.-Петербурзі. Широку архіт. діяльність розпочав у Італії, де проектував здебільшого приватні котеджі. Від 1924 — у Москві. Був яскравим представником сталін. стилю в арх-рі — прибічником монум. форм. Осн. роботи: 9 триповерх. секцій. будинків на вул. Русаківська (1925), хім. факультет і 12-й навч. корпус Тимірязєв. с.-г. академії на вул. Верхня (1927), комплекс будівель (т. зв. будинок на набережній — житл. будинок, кінотеатр, магазин, клуб) на вул. Серафимовича (1928–31) у Москві, санаторій у Барвісі

під Москвою (1931–35), павільйони СРСР на Всесвіт. виставках у Парижі (1937, скульптор В. Мухіна, для оформлення використано статую «Робітник і колгоспниця») та Нью-Йорку (1939, у співавторстві з арх. К. Алабяном, скульптор В. Андреев), станція моск. метро «Бауманська» (1944), комплекси нафт., гірн. (обидва — 1947–50), фізичної культури (1972–75) інститутів у Москві. Керував забудовою житл. масивів Москви Ізмайлово та Мар'їна Роща (1955–66). Брав участь в проектуванні Палацу Рад у Москві (спільно з арх. В. Щуко та В. Гельфрейхом). Хоча його будівництво, яке розпочалося 1937 на місці храму Христа Спасителя, внаслідок 2-ї світової війни призупинено, а згодом взагалі припинено (1960 на залишках конструкцій споруджено найбільший у Європі відкритий басейн «Москва», який діяв до 1994), ідея Й. увійшла в історію як один із монум. символів рад. мистецтва. Велетен. пірамідал.-циліндричну композицію (вис. 416 м) з пілонами мала увінчувати величезна статуя В. Леніна (вис. 70 м).

Рекомендована література

1. Атаров Н. С. Дворец Советов. Москва, 1940;
2. Мельников Е. Борис Михайлович Иофан // Арх-ра СССР. 1971. № 5;
3. Эйгель И. Ю. Борис Иофан. Москва, 1978;
4. Коршунов М. П., Терехова В. Р. Тайны и легенды Дома на набережной. Москва, 2002;
5. Хмельницкий Д. С. Архитектура Сталина: Психология и стиль. Москва, 2007.

А. І. Шушківський

Бібліографічний опис:

Йофан Борис Михайлович / А. І. Шушківський // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13012>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).